

Αντίθετα, ο λογοτέχνης, ποιητής, ἀριστοτέχνης, μεταφραστής Κώστας Χατζόπουλος, ο πολύτιμος ἀλλοτε συνεργάτης τοῦ «Νουμά», κ' ὕστερα, ἀπὸ ἀδιολόγητη ζευξεῖα του, κάπως ἀδιάφορος, ἔχει καταχτήσει, μὲ τὴν ἐργασία του, μὴν ἀπ' τὶς πρῶτες θέσεις στὰ νεοελληνικά γράμματα, κ' εἶναι ἀδύνατο ἀπ' τὴν θέση του αὐτὴ νὰ τὸν κλονίσει κ' ἡ αὐστηρότερη κριτικὴ.

Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ γίνεи κάτι, ἕνζ εἶδος φιλολογικὸ μνημόσυνό του, ποῦ τοῦ τὸ χρωσταίε ὁ «Νουμάς»: θάφιερῶσει δηλ. ἀρχετὲς σελίδες του, μιλῶν τας πλατεῖα γιὰ τὸ σοσιαλιστὴ Χατζόπουλο, μὲ τὸ ἄρθρο τοῦ Ν. Γιαννοῦ, γιὰ τὸν ποιητὴ Χατζόπουλο, μὲ τὸ ἄρθρο τοῦ Ρήγα Γκόλφη, γιὰ τὸ λογοτέχνη Χατζόπουλο, μὲ ἄρθρο τοῦ Κ. Παρορίτη, κλπ.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

Μόνον ὁ κύριος Ματθαῖος δὲν ἐννοοῦσε μὲ κανέναν τρόπο νὰ συμμορφωθεῖ με τὴν καινούρια κατάσταση. Αὐτὸς ποτὲ δὲ θὰ μπορούσε νὰ ἐπιδοκιμάσει ὅ,τι ἔγινε.

Καὶ τὴ γνώμη του αὐτὴ δὲν τὴν ἔκρυβε. Στὸ καφενεῖο, στὸ ζαχαροπλαστεῖο — τοῦ ἀρέσανε ὑπερβολικὰ τὰ γλυκά, — στὸ βιβλιοπωλεῖο — τοῦ ἄρεσε νὰ περνάει τὴν ὥρα του φυλλομετρώντας τὰ βιβλία ποῦ εἴτανε ἀπλωμένα πάνω στὸ τραπέζι, δίχως νάγοράζει, — στὸ δρόμο, — τοῦ ἄρεσε πολὺ νὰ χαζεύει στὸ δρόμο, — παντοῦ ὅπου δρισκότανε, μπροστὰ σὲ φίλους μὰ καὶ σὲ ξένους καὶ ἀγνωστούς, δὲ δυσκολευότανε νὰ λέει τὴ γνώμη του γιὰ τὴ νέα κατάσταση. Αὐτὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι Μοναρχικός. Αὐτὸ εἴτανε ὅλο, μὲ μιὰ λέξη.

— Θὰ βρεῖς κανένα μελετᾶ, τοῦ εἶπε μιὰ μέρα ὁ Κώστας, ὁ φίλος του, ἕνας νεαρὸς διηγητὴς, ποῦ κατοικοῦσανε μαζί, στὸ ἴδιο σπίτι.

— "Ἄς μοῦ κάνουνε ὅ,τι θέλουνε: τί θὰ μοῦ κάνουνε; θὰ μὲ φυλακίσουνε, θὰ μὲ ἐξορίσουνε, θὰ μὲ ντοπιφερίσουνε; "Ἄς κάμουνε ὅ,τι θέλουνε. Ἐγὼ δὲν τοῦς φοβάμαι. Ἐγὼ λατρεύω τὸ Βασιλιά. Ἐγὼ εἰμαι ἐτοιμὸς νὰ θυσιάσω γιὰ τὴν Ἰδέα μου. Εἰμαι Μοναρχικός. Μοναρχικός.

— Θὰ πᾶς τζάμπα, καημένε Ματθαῖο. Δὲ βλέπεις τί πάθανε ἄλλοι; "Ἐπειτα, σκέψου, ἐσὺ εἶσαι κ' ὁ πᾶλλος. Δὲν ταιριάζει.

— "Ἄς μὲ πᾶψουνε, ἀπαντοῦσε μεγαλόφωνα.

— Προτιμότερο νὰ παραιτηθεῖς μοναχός; ἀφοῦ δὲν μπορείς νὰ συμβιβαστεῖς μὲ τὴν καινούρια κατάσταση.

— "Ὁχι, δὲν παραιτιέμαι. Νὰ μὲ πᾶψουνε. Θέλω νὰ τοῦς δώσω ἀφορμὴ σὲ μιὰ καινούρια παρανομιὰ, φώναζε ξαναμμένος καὶ συνώδειε τὴ φράση του μ' ἕνα βαρὺ χαρακτηρισμὸ γιὰ τὴν καινούρια καθέρωση.

— Δὲ συμφωνῶ μαζί σου. Κ' ἐγὼ εἰμαι μοναρχικός, κ' ἐγὼ δὲ συμφωνῶ μὲ ὅ,τι ἔγινε, μὰ συμμορφώνομαι μὲ τὴν κατάσταση, ἀφοῦ δὲν μπορῶ νὰ κάνω τίποτα καλὴτερο.

Μὰ ὁ κύριος Ματθαῖος ἤθελε νὰ τὸν ὑπολογίζονε, καὶ γιὰ νὰ τὸ πετύχει αὐτὸ ἔπρεπε νὰ φωνάζει, νὰ τὸνε μᾶθουνε πὼς εἶναι ἀντίθετος, κάτι νὰ πᾶθει καὶ

αὐτός, γιὰ νὰ γίνεи λόγος στὶς ἐφημερίδες γύρω στοῦ νομα του. Μόνον αὐτὸς μπορούσε νὰ ἐχτιμήσει τὴ γὰνκα μῆς φυλάκισης, μῆς ἐξορίας σ' ἐνζ ξερονήσι. Τὶ συγκίνησε τοῦ θὰ δοκιμάσουνε οἱ δικοὶ του, οἱ φίλοι του, ἀμὰ μάθουνε πὼς τὸνε συλλαυνε. "Ἄν τὸνε βάλουνε φυλακὴ, θὰ πηγαίνουνε νὰ τὸν ἐπισκεπτοῦνται, καὶ αὐτός, μ' ἐνζ ἔφος καρτερικό, θὰ προσπαθεῖ τότε νὰ τοῦς παρηγορεῖ «Αἰ, βρε παιδιὰ, μὴν κάνετε ἔτσι. Δὲν εἰμαι μόνος. Ἐπιτέλους δὲν ἐκλεψα, οὔτε σκότωσα» ἀντίθετος τῆς καθέρωσης εἰμαι καὶ γι αὐτὸ βρισκοῦμαι φυλακὴ. "Ἄν πάλε τὸν ἐξορίσουνε μακριὰ, σὲ κανένα νησί, τί γλύκα, τί περηφάνεια σὰ θὰ πιάνει νὰ τοῦς γράφει σὲ κανένα δελταριο ἀνοιχτὸ λίγα λόγια γιὰ τὴν ὑγεία του, πὼς πάντα τοῦς θυμιάται, καὶ πὼς θὰ ἰδρῶνει γιὰ νὰ βρεῖ καμιά διφορούμενη λέξη ἢ φράση γιὰ νὰ τὴνε παραχώσει μέσα στὸ γράμμα, καὶ νὰ ξεγελάσει τὸν ἐπιστάτη τῆς φυλακῆς ἢ τὸν ὑπάλληλο τῆς λογοκρισίας. Κι ἂ δὲν τὸ πετύχει καὶ ὁ ἐπιστάτης τὰ μυριστεῖ, θὰ ρθεῖ τότε ἢ ἀπομονώσει, τὸ χωρίσμα ἀπὸ τοῦς ἄλλους φυλακισμένους, κ' ὕστερα ἢ μεταφορὰ του σὲ ἄλλη φυλακὴ, σὲ κανένα Βενετσιάνικο ἴωση, ἢ Τούρκικο κάστρο. Αἰ, αὐτὰ εἶναι γλύκες, εἶναι ὄνειρα, ποῦ λίγοι τὰ δοκιμάζουνε. Γιὰ νὰ σε κλείνουνε σὲ κάστρο, θὰ πᾶι πὼς σε τρέμουνε, σὲ ὑπολογίζουνε γιὰ σπουδαῖο ἄνθρωπο. "Ἀμ' τί. Σὰν τὸν Κώστα, ποῦ τρέμει νάνοῖξει τὸ στόμα του;

Μιὰ μέρα ξεχάστηκε πάνω στὸ μάθημα τῆς καλλιγραφίας ποῦ δίδασκε, ξαναμμένος ἀπὸ κάποιο ἄρθρο ποῖχε διαβάσει, καὶ ἀντὶ νὰ κάνει μάθημα, ἄρχισε νὰ μιλεῖ γιὰ πολιτικὴ στὰ παιδιὰ. Σὰν κατέβηκε στὸ γραφεῖο, ὁ διευθυντὴς, ποῖχε οπιούνους μέσα στὴν τάξη καὶ τὰ μάθαινε ὅλα, δοκίμασε νὰ τοῦ κάνει μιὰ παρατήρηση. Εἴτανε καὶ αὐτὸς ἕνας φανατικός, ποῦ τὴ θέση του τὴνε χρωστοῦσε στὸ κόμμα, ἕνας μικροῦναλος δάσκαλος ποῦ ἡ μοναχὴ του ἐξευπνάδα εἴτανε νὰ κρύβει τὴν ἀληθινὴν του γνώμη πίσω ἀπὸ γενικὲς θεωρίες.

— Ξάψετε, ἢ παιδαγωγικὴ ἀπαγορεύει νὰ ὁμιλῶμεν περὶ πολιτικῆς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν.

Ὁ κύριος Ματθαῖος κατακοκκίνησε ἀπὸ τὸ θυμὸ του.

— "Ἀ, νὰ σὰς πῶ, σὲ κανένα δὲν ἐπιτρέπω νὰ ἐπεμβαίνει στὶς πολιτικὲς μου ἰδέες. Εἰμαι ἐλεύθερος πολίτης καὶ μπορῶ νὰ πρεσβεύω ὅ,τι μοῦ ἀρέσει.

— Μὰ, εἰσθε καὶ καθηγητὴς, κύριε Ματθαῖε, μὴ τὸ λησμονεῖτε.

— Αὐτὸ ποῦ σὰς εἶπα. Νὰ μὲ καταγγεῖψετε στὸ ὑπουργεῖο, φώναξε.

"Ἀρταξε τὸ καπέλλο κ' ἔφυγε μουρμουρίζοντας.

Ὁ γιμνσιάρχης, ποῦ εἴτανε φανατικός γιὰ τὸ κόμμα, δὲν τόλμησε νὰ τὸν καταγγεῖλει. ἔιχε τὴ θεωρία πὼς ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ κάνει ὀχτρούς. «Δὲ ξέρεις πὼς γυρίζουνε τὰ πράγματα» συνήθιζε νὰ λέει.

Ὁ κύριος Ματθαῖος τὸ εἶχε πᾶ σίγουρο πὼς ὁ γυμνασιάρχης θάτροχε νάναφέρει τὴ σκηνὴ αὐτὴ στὸ ὑπουργεῖο, πὼς τὸ ὑπουργεῖο θὰ τὸν καλοῦσε μ' ἕνα δρομὴ ἔγγραφο σὲ ἀπολογία, πὼς θὰ παίρνανε μνηροῦδιὰ οἱ ἐφημερίδες καὶ ἀξάφνα ἕνα πρωὶ θὰ διάβαζε: «Σκάνδαλον. Καθηγητὴς ἀντιδραστικός». Αὐτὸς θάβγκανε στὸ δρόμο, θὰ τὸνε σταματοῦσανε οἱ

φίλοι του, θά τον ρωτούσανε ἀνήσυχτοι : «Μά εἶναι ἀλήθεια ;»

— Φυσικά. Τί θέλατε νά κάνω ; θά τοῦς ἀπαντοῦσε μὲ μιὰ συγγραμμένον ἡπερηφάνειζ.

— Καὶ τώρα ; θά ρωτοῦτε ὁ φῶς.

Κεῖνος γιὰ ἀπάντησιν θά σήκωνε τοὺς ὤμους του, γιὰ νά δείξει τὴν ἀδιαφορίαν του.

Ὡς τόσο περῶσανε μέρες καὶ οὔτε τὸ ὑπογεγραμμένον κάλεσε σὲ ἀ-ολογία, οὔτε οἱ ἐφημερίδες γράψανε λέξι. Αὐτὸς ὁ ἄθλιος ὁ γυμνασιάρχης φοβήθηκε τὸ σούσουρο.

— Θά χάσεις τὸ ψωμί σου, τοῦ εἶπε ὁ Κώστας, ὁ σύντοκός του.

— Χα γὰ χα. Τὸ ψωμί μου. Σπουδαῖο πρᾶξι, ἀπάντησε μὲ τόνο περιφρονετικῷ.

Ὁ τμηματάρχης προστάλλεσε ὅλους τοὺς δασκάλους καὶ τίς δασκάλες σὲ μιὰ σάλα. Σὰ μαζευνήκανε ὅλοι, ὁ τμηματάρχης ἀνέθηκε σ' ἓνα βήμα καὶ τοὺς ἐβγάλε ἓνα εἰληωτό λόγο : «Ἡ Πατρις μας διεξάγει πόλεμον ὑπὲρ τῶν προαιωνίων δικαίων μας, συμπας ὁ Ἑλληνισμός ἀποδύεται εἰς τὸν ἔσχατον τῶν ἀγώνων. Ἡ τέχνη ὁλοκλήρου τῆς Φιλῆς κρίνεται σήμερον. Καθήμεν ἱερὸν ὄλον τῶν διδασκάλων εἶναι νά ἀνστήσωσι τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα, φρονιματίζοντες, ἐμπνέοντες, καθοδηγοῦντες τὴν κοινωνίαν, καὶ ἰδίως τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν...».

— Πανοσιόβετε, κύριε, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου, ἐπὶ ὅσῳ καὶ ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ ἀπὸ τῆ σάλα.

Ἔπαινε ἡ ἀσυνία τοῦ κυρίου Ματθαίου.

Ὁ τμηματάρχης αἰσίσσε, σώπασε, δὲ βόηκε τί νά παντήσῃ, καὶ περιορίστηκε νά χαμεγελάσῃ μ' ἓνα ἔμφος λυγρὰ κούτῳ ὕστερα ξαυολούθησε τὸ λόγο του, ἥσυχά, σὰ νὰ μὴν ἐγίνε τίποτα.

Ὁ κύριος Ματθαῖος, ὕστερα ἀπὸ τὴ διακοπή, βγήκε ἀπὸ τὴ σάλα μ' ἓναν τρώπο ἐπιδεικτικῷ, δίχως νά περιμενεῖ νὰκούσῃ τὸ τέλος τοῦ λόγου.

Τώρα εἶτανε δέξιος πιά γιὰ τὴν πᾶσιν του, γιὰ τὴ φιλικότητά του. Αὐτὸ πού τὸλμήσε, εἶτανε σκάνταλο. Νά μὴ σεβαστεῖ οὔτε τὸν τμηματάρχη. Φαντάσου ἢ θά γράφονε αὔριο οἱ ἐφημερίδες.

Δὲν κοιμήθηκε τὴ νύκτα ἀπὸ τὴν ἐννοίαν του. Τὸ πρωὶ ἀγόρασε μιὰ ἐφημερίδα κοίταξε, ἔφαξε παντοῦ, οὔτε λέξι. Ἀγόρασε καὶ δεύτερη καὶ τρίτη. Μιλιά. Ὡς τόσο, ὅλες γράφανε γιὰ τὸ λόγο τοῦ τμηματάρχου, καὶ γιὰ τὸ ἐπεισόδιο τὸ δικό του, μέσα σὲ τὸσον κόσμον, τίποτα. Ἰσως δὲν τὸ πῆρανε μυρουδιά. Μπορεῖ καὶ ὁ ἴδιος ὁ τμηματάρχης νά μὴν ἄφησε νά δημοσιευτεῖ.

Ἔγραψε, βόηκε ἓνα φίλο του, δημοσιογράφου, καὶ τοῦ δαγνήθηκε ὁ ἴδιος τὸ ἐπεισόδιο.

— Δὲ βαρεῖσαι καμμένε. Τὸ καλῆτερο εἶναι νά σωταῖναι κανεῖς, εἶτανε ἡ ἀπάντησή του, καθὼς τονὲ χτυποῦσε προστατευτικὰ στὴν πλάτη.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ σκέφτηκε στὰ σοβαρὰ νά παραιτηθεῖ. Μά ἔπειτα σκέφτηκε πὺς μπορούσε κα' ἡ παραιτήσή του νὰ περῶσε ἀπαράκλητη. Χορταζότανε κατὰ ἄλλο, χτυπητό, μιὰ τρώχληση πρὸς τὴν καινούρια κυβέρονση, πού νά μὴν μπορεῖ αὐτὴ νά ὑποκριθεῖ πὺς δὲν τὴν ἐνοίωσε.

Ἔτσι ἀποφάσισε νά δημοσιεύῃ ἓνα ἄρθρον πολιτικῷ.

Τὸ ἄρθρον δημοσιεύτηκε σὲ μιὰν ἐφημερίδα τοῦ.

βγαλε στὶς δώδεκα, τὰ μεσάνυχτα, κα' εἶτανε ἀληθινὰ δομιύτατο. Ὅσοι τὸ διαβάσανε, εἶπανε πὺς σίγουρα τὴν ἔχει ἄσκημα ὁ κύριος Ματθαῖος.

Μὲ τὴ λαχτάρα περιέμενε νά ξημερώσῃ γιὰ νά ἰδεῖ τὸ ἄρθρον του δημοσιευμένο. Κι ἅμα τὸ εἶδε δημοσιευμένο στὴν πρώτη σελίδα, μὲ τὴν ὑπογραφή του ἀποκάτω φαρδειά - πλατειά, τοῦ ἦρθε σὰ ζαλάδα. Ἀλήθεια, δικό του εἶτανε αὐτὸ τὸ ἄρθρον ; Αὐτὸς τὸ γράψε ;

Καὶ τώρα οἱ χωροφυλάκοι, ἡ σύλληψη. Ἐδῶ εἶτανε ἓνα ζήτημα : πὺς ἔπρεπε νά γίνῃ ἡ σύλληψη. Στὸ δρόμο θά μαζευνότανε κόσμος, θά γινότανε σούσουρο, θά ρωτούσανε ποῖος εἶναι αὐτός, ἐνῷ οἱ χωροφυλάκες θά τὸν ἀνεβάσανε σ' ἓνα ἀμάξι... Στὸ σπίτι πάλι θά ἀναστατώνοντανε ἡ γειτονιά. Κι αὐτὸ καλὸ εἶτανε. Θά μαζευνότανε κόσμος ὅξω ἀπὸ τὴν πόρτα του, τὴν ὥρα πού θά τονὲ βγάσανε ἀπὸ τὸ σπίτι, καὶ ὅλοι θά λέγανε : «Καλέ, ὁ κύριος Ματθαῖος. Μά τί ἔκανε ὁ καμμένος ;» Αὐτὸ τὸ «καμμένος» τὸν πείραξε. Ὅχι, δὲν εἶχε καμιά ἀνάγκη ἀπὸ λύπησιν. Ὅτι ἐγίνε, μονάχος του τὸ δημούρησε. Γι' αὐτὸ καλῆτερο νά μὴ ζητήσῃ ἀμάξι. Τὸ ἀμάξι θὰ ὀργίσει νά τρέχει καὶ τὸ θέσμιον θά τελειώσῃ γλήγορα. Καλῆτερο μὲ τὰ πόδια ἀπὸ τὸ δρόμο ὡς στὴν ἀστυνομία, καὶ ὁ κόσμος νάρχεται ἀποπίσω καὶ ὅλοι νά σηκώνονται στὰ πόδια τους γιὰ νά τὸν ἰδοῦνε. Μά στὸ δρόμο πάλι μοροῦ. σὲ νάοῦναι ἡ σύλληψη. Ἐπρεπε κάποιος νά τὸν ὑποδείξῃ στυλὸς χωροφυλάκους. Ἀποφάσισε νά τοὺς περῶνῃ στὸ σπίτι.

Κεῖνη τὴ μέρα δὲ βνήκε διόλου ἀπὸ τὸ σπίτι του.

Πίσω ἀπὸ τὸ παρόθυρο παυιόνεσε τὸ δρόμο νά ἰδεῖ πότε θά προβάλλονε τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας.

Ὅτι ἔλθονε τὸ σπίτι του, σκέφτηκε.

Ἔτσι πέρασε κα' ἡ δεύτερη μέρα μὲ μιὰ τοσιερὴ ἀνυπνία. Τὴν τρίτη μέρα, πρῶτ - πρῶτ, ἀνοιστήκανε νάπαι στὴν πόρτα. Πετᾶγτηκε στὸ παράθυρο. Δὲ νελᾶσανε. Αὐτοὶ εἶτανε..

Ἄνοιξε τὴν πόρτα. Οἱ χωροφυλάκοι ἀνεβήκανε τὴν ἐξίτην σκάλα.

— Ἐπ'τέλους, φώναξε ἀπὸ τὸ ἀπάνω σκαλοπάτι.

— Ἐβαστε ὁ κύριος Κώστας Ρεβέκος, δικηγόρος : ρώτησε ὁ ἐπὶ κεφαλῆς.

— Ὅχι, εἶμαι ὁ κύριος Ματθαῖος, καθηγητῆς τῆς Καλλιγραφίας, ἀποκοιλήθηκε γεσηφανα.

— Ὁ κύριος Ρεβέκος ; ρώτησε ὁ ἐπὶ κεφαλῆς.

— Κοιμᾶται. Θέλετε νά τὸν ξυτηήσω ;

— Τονὲ θέλουμε.

Σὲ λίγο παρουσιάστηκε ὁ Κώστας.

— Ὁ κύριος διευθυντῆς οὔς ζητᾷ οὔς παρακαλῶ νά μῆς ἀνολοιθῆσετε, εἶπε ὁ ἐπὶ κεφαλῆς.

Ὁ Κώστας, δίχως νά ζητήσῃ καμιάν ἐξήγησιν, ἐτοιμίστηκε γλήγορα καὶ ἀκολούθησε τοὺς τρεῖς χωροφυλάκους πὺς κατεοοῦσαν.

Ὁ κύριος Ματθαῖος ἀπὸ τὸ παρόθυρό του τοὺς παρῶνολοιθῆσε ὅσο τοῦ ἔλασε ἀπὸ τὰ μάτια του.

Αὐτὸ λοιπὸν, ὁμοιεύνα, δὲν τὸ περιέμενε. Νά δημοσιεύῃ ἓνα τόσον δομιὺ ἄρθρον καὶ ἀντὶ νά σιλλάβουνε αὐτόν, νά οἰθύνε καὶ νά ἀκόσινε τὸν Κώστα ; Αἰτὸν, πὺς ποτὲ δὲν ἄνοιξε τὸ σπίτι του, πὺς σὸ δότανε καὶ ἀπὸ τὸν ἥσμιον του ; Γιατὶ λοιπὸν τὰ κάνουνε αὐτὸ ; Τί θέλουνε δηλαδὴ νά δειῖναι ; πὺς δὲν τονὲ φοβοῦνται ; πὺς δὲν τονὲ λογαριάζουνε ;

Είχε πέσει σὲ βαθεῖα μελαγχολία. Κάποτε μάλιστα πού ἕνας φίλος του τὸν ἀντάμωσε στὸ δρόμο καὶ τοῦ φώναξε : «Μὰ ἀκόμα ὅξω βρίσκεσαι ;». τοῦ ἦρθε ἔτσι σὰ ντυφεκιὰ. Ἀρχισε νὰ ντρέπεται νὰ ἰδεῖ τοὺς φίλους του. Τοὺς ἀπόφευγε ὅσο μπορούσε γιὰ νὰ μὴν ἀναγκάζεται νὰ τοὺς δίνει ἐξηγήσεις. Ἐγινε ἀμίλητος, κακός, μισάνθρωπο. Κ' εἶτανε πάντα τόσο καλός...

Σὰν πῆγε στὴν ἀστυνομία νὰ ἰδεῖ τὸν Κώστα, κ' ἔμαθε πὼς χτὲς βράδι τὸν εἶχανε ἐξορίσει σὲ κάποιον νησί, ὅλο τὸ αἷμα τοῦ ἀνέθηκε στὸ κεφάλι.

— Μὰ τί ἔκανε αὐτὸς τέλος πάντων; δὲ μοῦ λέτε, σὰς παρακαλῶ; ρώτησε ἕνα νομιάτσαρη.

— Δὲν ἔκανε τίποτα, μὰ χαρακτηρίστηκε γιὰ ἐπικίνδυνος, τοῦ ξήγησε ἡσυχά - ἡσυχά ὁ νομιάτσαρης.

Ἦρᾶν λοιπόν. Αὐτὸς γράφει ὁλόκερο ἄρθρο μὲ τὴν ὑπογραφή του, καὶ κανεὶς δὲν ἔρχεται νὰ τοῦ ζητήσει τὸ λόγο, ὁ ἄλλος δὲν κάνει τίποτα, δὲ λέει λέξη καὶ τὸν ἐξορίζουνε. Δηλαδή αὐτὸς ὁ Κώστας, ὁ φίλος του, ὁ σύνοικός του, τοῦ κλέβει μὲ ἄλλες λέξεις τὴ δόξα, τὴ δόξα ποὺ ἀνήκει σ' αὐτόνε δικαιωματικά.

Ἐστὲρα ἀπὸ τὴν ἐξορία τοῦ Κώστα, ὁ κύριος Ματθαῖος ἔγινε πρὸ πολλὴ γκρινιάρης. Ἐβριζε γιὰ τὸ παραμικρὸ τὰ παιδιά στὸ σχολεῖο, δὲ μιλοῦσε μὲ κανένα συνάδελφό του, ἔπαιρνε ἀμέσως φωτιά. Ἐχασε καὶ τὴν ὁρεξή του καὶ τὸν ὕπνου του.

Στὸ ξενοδοχεῖο ποὺ ἔτρωγε ἦσαν ἕνα μεσημέρι δύο κύριοι καὶ κάτσανε δίπλα του. Ὁ κύριος Ματθαῖος εἶτανε σκυμμένος πάνω στὸ πιάτο του, σὰν ἄκουσε ἄξαφνα τὸν ἕνα νὰ ξεστομίζει μιὰ βαρεῖα φράση θανάτια τοῦ Βασιλέα.

Τὸ αἷμα του ἀνάβρασε. Πέταξε τὸ πηροῦνι του στὸ τραπέζι, πετάχτηκε ἀπάνω μὲ τὴν πετσέτα στὸ λαιμὸ κρεμασμένη, καὶ φώναξε ἀνάμεσα σὲ ὅλο τὸν κόσμον :

— Αὐτὸ εἶναι ἄναντρο... Ποτὲ δὲ βρίζουνε ἔτσι ἕνα βασιλέα...

Ἐγινε σούσουρο. Ἐνας χωροφύλακας μπῆκε μέσα, τὸν ἐζύωσε, καὶ τὸν παρακάλεσε μὲ εὐγένεια νὰ τὸν ἀκολουθήσει.

Ὁ κύριος Ματθαῖος δὲ δυσκολέφτηκε διόλου. Βγῆκε μέσα ἀπὸ τὸ μαγαζὶ μὲ τὸ κεφάλι ἀψηλά, ἐνῷ ὅλοι τὸν κοιτάζανε σὰν κάτι περίεργο. Κι ἄλλοι θέβαινα εἶχανε τίς ἴδιες ἰδέες, μὰ εἶχανε τὴ φρόνηση νὰ μὴν τίς φωνάζουνε μέσα στὰ δημόσια μέρη... Μερικοὶ γωνιστοὶ τοῦ χαμογελοῦσανε κρυφά.

— Ποῦ θὰ πᾶμε, κύριε χωροφύλακα ;

— Στὸ τμήμα.

— Πολὺ εὐχαρίστως.

Πῆγανε στὸ τμήμα. Πρῶτα τὸν ἀνέκρινε ὁ ἀστυνομός, ἔπειτα κι ὁ ἴδιος ὁ διευθυντὴς ἄλλαξε μαζί του μερικὲς λέξεις. Ἐπειτα ἦρθε ἕνας κύριος μὲ πολιτικά κι ἄρχισε νὰ τοῦ κάνει κάτι παράξενα ρωτήματα. Αὐτὸς ἀπαντοῦσε μὲ πολλὴ προθυμία. Ὁ κύριος μὲ τὰ πολιτικά, ἅμα τέλειωσε τὴν ἐξέτασή του, γύρισε καὶ κοίταξε τὸ διευθυντή, ποὺ εἶτανε κι αὐτὸς μπροστά, καὶ τοῦ κούνησε τὸ κεφάλι, σὰ νὰθελε νὰ τοῦ πεῖ : «Δὲ σὰς τῶλεγα;».

Ὁ κύριος Ματθαῖος δὲν κατάλαβε τίποτα. Τὸν κύριο μὲ τὰ πολιτικά τὸν πῆρε γιὰ ἀνακριντή.

Βγήκανε ὅξω.

— Πὼς τὸνὲ βρίζεις, γιατίε; ρώτησε ὁ διευθυντής.

— Ἄ, εἶναι πολὺ προχωρημένη, ἀπάντησε καίνως

μὲ δεβαιώτης.

Τὴ νύχτα κοιμήθηκε μέσα σὲ μιὰ κάμαρα στὸ ἀπάνω πλῆρωμα ποὺ τὸν κλείσανε. Κοιμήθηκε. Δηλαδή αὐτὸ εἶναι μιὰ λέξη. Ὅλη τὴ νύχτα τὴν πέρασε ἄγρυπνος, σουλτασαίρονοντας πάνω - κάτω. Ἡ καρδιά του χτυποῦσε ἀπὸ τὴ χαρὰ του. Ἐπιτέλους. Τὸν πιάσανε. Τόσον καιρὸ τὴν κυνηγοῦσε τὴ δόξα καὶ τὴν ἔπιασε ἀνέλπιστα τὴν ὥρα ποὺ δὲν τὸ περίμενε, μέσα στὸ ξενοδοχεῖο. Τί κρίμα νὰ μὴν ξαίρει τὸνομα ἐκείνου τοῦ κυρίου, γιὰ νὰ τοῦ στείλει ἕνα γράμμα εὐχαριστώντας. Τί καλὸ ποὺ τοῦκανε. Τώρα νοιώθει ὅλο τὸν ὀργανισμό του νὰ δουλεύει σὰν ἕνα ρολοὶ καινούριου. Σίδερο ἢ καρδιά του, κ' ἡ σκέψη του εἰς ἑξάστερη, τί δυνατή...

Τὸ πρῶτ' ἕνας χωροφύλακας ἦρθε καὶ τοῦ ἀνοίξε, ὅ,τι ἄρχισε τὴ στιγμὴ ἐκείνη νὰ τὸν παίρνει ὁ ὕπνος. Ξεπετάχτηκε.

— Καλημέρα, κύριε χωροφύλακα! ἔλατε, σὰς περίμενα.

Ἀκολούθησε τὸ χωροφύλακα. Μπροστὰ στὴν ὁθόνη πορτα στεκότανε ἕνα βαρὺ, κλειστὸ ἀμάξι. Εἶτανε τὸ ἀμάξι τῆς ἀστυνομίας ποὺ μεταφέρνανε τοὺς φυλακισμένους.

Μπῆκε μέσα γελαστός. Τὸ ἀμάξι εἶτανε κλειστὸ ἀπὸ ὅλες τίς μεριές, καὶ μόνο ἕνα μικρὸ παραθυράκι εἶχε ἀψηλά, ἀπ' ὅπου ἔμπαινε λίγο φῶς. Κι ὥστόσο δὲ στενοχωρήθηκε. Σὰν εἶναι νὰ σὲ φέρει στὴν ἐξορία, δηλαδή στὴ δόξα, κάθε ἀμάξι εἶναι καλὸ.

— Ἐξορίε ἢ φυλακή, ρώτησε γελώντας τὴ στιγμή ποὺ ὁ χωροφύλακας ἔκλεινε τὴν πόρτα τῆς ἀμαξίας. Ὁ χωροφύλακας δὲν ἀπάντησε. Θρονιάστηκε πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα μαζί μ' ἕναν ἄλλο συνάδελφό του κ' ἡ ἀμαξία ἄρχισε νὰ τρέχει γλήγορα.

Ὁ κύριος Ματθαῖος δὲν ἔβλεπε τίποτα. τὸν κρότο μόνο ποὺ κάνανε οἱ ρόδες ἄκουγε.

Τοῦγει, τρέγει ἡ ἀμαξία.

«Πολὺ ἀργοῦμε νὰ φτάσουμε», συλλογιέται ὁ κύριος Ματθαῖος.

Ὁ ἀμαξίας ἀρχίζει νὰ τραγουδάει κι ὁ κύριος Ματθαῖος ἀποοεῖ, γιατί δὲν ξαίρει πὼς τὸ ἀμάξι ἑλίσσεται τώοα ὅξω ἀπὸ τὴν πόλη.

Τὸ ἀμάξι στᾶθηκε ὅξω ἀπὸ μιὰ σιδερένια πόρτα. Ὁ χωροφύλακας πῆδησε κάτω, ἀνοίξε τὴν πόρτα τῆς ἀμαξίας. Ὁ κύριος Ματθαῖος κατέβηκε γελαστός, χαρούμενος.

Κοίταξε γύρω του. Βοισκότανε σὲ μιὰν ἐρημιὰ. σὲ μιὰν ἐξογή, ποὺ δὲν τὴν εἶχε ξαναῖδεῖ ἄλλοτε. Εἶδε τὸ χτίσιον ποὺ ὑψονότανε μπροστὰ του.

— Λὲ νοιάζει γιὰ σιλακή, ψιθύρισε.

Αὐτὸ ἄνθρωποι μὲ ἄσπρες λινὲς μπλουζὲς ἦσαν νὰ τὸν παραλάβουνε. Ὁ κύριος Ματθαῖος προσάνασε στὴν ἀλλή. μὲ βῆμα δισταχτικόν. ἐνῷ ἡ πόρτα ἔκλεινε πίσω του κ' ἕνα τοῖξιμο.

Ὁ κύριος Ματθαῖος εἶδε μὲ σπῆξη τὸν ἄνθρωπο νὰ γυρίζει πίσω, τὸν ἴδιο δρόμο. μέσα σ' ἕνα σύννεφο σκόνης.

Ἐπειτα γύρισε κ' εἶδε τοὺς δύο ἀνθρώπους μὲ τίλινθες μπλουζὲς ποὺ τὸν κοιτάζανε μέσα στὰ μοῦτρα περιέργοι.

Ἐνα μικρὸ χαμόγελο ἀνέθηκε στὰ χεῖλια του.

— Αὐτὸ λοιπὸν εἶτανε ; ψιθύρισε.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ